

ek

irányítót, Ferdinánd királyt. Öfelsége hallgatta végig a mi- rályi vonat újból visz-

18. Tegnap délután 12 óra körül tartották a bucu- fária királynő halála- já alkalmából. A Te- a hatóságok képvise- lő tisztikara.

18. A fővárosi spanyol Sabetay Djaen főrab- tisztelést tartottak, idvéért.

A költözött távirati irodák

A világhírű Reuter an- gelszövegű távirati iro- dák költözött új palotá- szolgálati technika min- gát alkalmazzák. Ebből a sajtóban nagy cikkek Reuter ügynökség nagy- ságáról. A Reuter- ügy Reuter Louis ne- nek alapította és elei- és üzleti hírek tovább- Nagyobb fejlődésnek orosz háború idején in- amely lassan a világ irodájává nőtte ki ma- a legmodernebb tech- szolgálati szerv, amely- pontosságát egyetlen tá- multa felül. A Reuter megbízhatóság és pár- nyelnek irodájában a vi- ből ott ülnek az egyes irodáinak megbízot- titják a világ minden szan összefutó híreket.

Solini-Franco hárszörnyűség

18. Spanyol körökben Franco olaszországi tá- hármás találkozó fog- zágban Hitler, Musso- tt. E találkozó kereté- nek aláírni a három

Solyasi-szigeti ügyében állították ki a vádat

18. Spanyol körökben Franco olaszországi tá- hármás találkozó fog- zágban Hitler, Musso- tt. E találkozó kereté- nek aláírni a három

Solyasi-szigeti ügyében állították ki a vádat

18. Spanyol körökben Franco olaszországi tá- hármás találkozó fog- zágban Hitler, Musso- tt. E találkozó kereté- nek aláírni a három

Solyasi-szigeti ügyében állították ki a vádat

18. Spanyol körökben Franco olaszországi tá- hármás találkozó fog- zágban Hitler, Musso- tt. E találkozó kereté- nek aláírni a három

Solyasi-szigeti ügyében állították ki a vádat

18. Spanyol körökben Franco olaszországi tá- hármás találkozó fog- zágban Hitler, Musso- tt. E találkozó kereté- nek aláírni a három

Solyasi-szigeti ügyében állították ki a vádat

18. Spanyol körökben Franco olaszországi tá- hármás találkozó fog- zágban Hitler, Musso- tt. E találkozó kereté- nek aláírni a három

Taxa postala plattin in num. No. 30523/1934
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél- évre 600, egészévre 1200 lej. Kül- földre: Havonta 2, negyedévre 6, fél- évre 12, egészévre 20 dollár. — Hirdetések díjszabása szerint. — Az „UJ KELET” a transilvaniai és banati zsidóság egyetlen napilap- ja. Cikkjeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszere- kesztő: Dr. Mar- ton Ernő. Re- dactor responsabil-Felelős szerkesz- tő: Jámber Ferenc. Administrator delegat si girant responsabil-Felelős igazgató: Schwartz Eendr. Propri- tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E. de Editura. Registrul publicatiunilor periodice No. 43. Dos. 889. 1933. Tribunalul Cluj, Secția III.
Csütörtök, július 20. 1939—5699. Av 3. XXII. évfolyam, 160. szám.

A hit lélektana

Most, hogy a Reuter angol távirati iroda új palotájába költözött s a nagy világlapok hasábos cikkeiben méltatják e világhírű távirati iroda multját és jelenét — ez az ünnepi pillanat talán alkalmas arra, hogy a laikus közönség is felismerje a hírszolgálat nagy társadalmi, politikai és gazdasági jelentőségét. Létfut századokban, amikor az óriási távolságok miatt a föld távoli pontjain lejátszó nagy események híre csak késve és kevesek füleibe jutott el, a hírek megküze- lítéséig sem volt olyan nagy horderejű jelen- tősége, mint napjainkban.

Az antik világban az ismert világ területei- nek egyik részében egyének és tömegek nyugodtan élhettek, szenvedhettek át, vagy örül- hettek végig életüket, anélkül, hogy társa- dalmi vagy gazdasági helyzetükre befolyással lettek volna a fölöttük messzeeső országok ese- ményei.

A modern technika: a vasút, a táviró, az óceánjáró hajóúti járatok, a rádió és a szikra- táviró, a repülőgép és a telefon szédületes arányú kifejlődése óta azonban a világ vég- telemlenek vált kiterjedése összeszűkült, a tá- voli érdekek bonyolultsága mind közelebb férköztött az egyén és az egyénekhez magu- ban foglaló tömegek sorsához. Mert kétség- telen, hogy bármennyire éles ellentétet álla- nok fenn ma egyes népek, helyesebben egyes politikuskok és kormányok között: az embe- rek sorsközössége, éppen a fenti okoknál fogva, sokkal zártabb, sokkal elválaszthatat- lanabb lett, mint a történelem bármelyik sza- kában volt.

Ennek a sorsközösségnek husát és verét gazdasági adottságok táplálják, eszöcsentik, vagy növelik, de ideget azok a hírek alkot- ják, amelyek villámgyors cikázással, izgatva, vagy megnyugtató, félelmet keltve, vagy a gyözelem reményét ébresztve, futnak végig nap-nap után a táviróhuzalokon, a tengerek mélyére fektetett kábelek acélhuzalain, ko- pognak a Hughes-gépek billentyűin, harsog- nak a telefonkészülékek kagylóiba, hangza- nak a rádiók hangszóróiból és futnak össze, rendbe sorakozva, a távirati irodák és a szer- kesztőségek irodáiban.

Volt idő, persze, nyugalmasabb korokban, amikor a hír önmagáért való és önmagáért beszélő volt és egyetlen pártnak, vagy irány- zatnak sem állott érdekében, hogy a kapott információkat megmásvitva, felmagyitva, vagy lekicsinyítve adja tovább az újságolvasó kö- zönségnek.

Napjaink túlfutott légkörében azonban a hírek tárgyilagossága is viszonylagossá vált; a hír már nem kizárólag a tények valóság- gának és igazságának érdektelen leszógeze- sét célozza, hanem sok tekintetben csak ki- egészítője és aláfestője ama propagandá- nak, mely nagyon gyakran a legvakmerőbb hazugságok akarja — sőt alkalmisá műhe- lyében igazsággá átvann, vagy pedig nyug- talanságot akar kelteni azokban a lelkekben, melyek könnyen esnek hiedelmek áldozataivá és készpénznek vesznek minden blöfföt, hihe- tőnek minden abszurdumot, észszerűnek min- den észszerűtlenséget.

Azok, akik a hírszolgálatot propaganda- eszközzé alacsonyították le, meglehetősen éle- lemjűséggel és meglepő érzékkel ismerték fel a hír lélektanának szabályait. E szabá- lyok alól természetesen, — mint minden szá- bály alól, — vannak kivételek, de nagyjában ama emberi gyöngöseségen alapulnak, mely a világ teremtése óta mindig inkább hajlott a kűdös valószínűségekre, a fátyolos mitho- szok, a vakmerően kimondott hazugságok tömjenezése felé s amelynek mindig kényel- mesebb egy kemény, sőt néha kíméletlen igazság felismerésétől való elfordulás, mint egy üres, de színes és káprázatos hazugságra való feleskűvés.

Napjaink eseményei hatalmas, bár lesújtó illusztrációi ennek a jelenségnek. A tények elterjedésének ördögi műve szinte percenként hűdítja meg és veszi birtokába a rádióleadó- állomások hullámhosszait, a telefon huzalait, a távirókészülékek billentyűit. Egyazon esemény nemcsak két, de három, sőt több- féle megvilágításban is napvilágot lát a sajtóorgánumok hasábjain, aszerint, hogy az illető lap milyen érdekeket, milyen pártokat, milyen lelkületet és milyen szempontokat képvisel.

Katonai készülődések Európaszerte

Tovább folyik az „idegek háborúja”

Párizs, július 19. (Rador.) Azon berlini és római hírekkel foglalkozva, amelyek szerint Danzig körül bizonyos tárgyalások folynának, a párizsi sajtó egyhanguen megállapítja, hogy az idegek harcának újabb manőveréről van van szó.

A Le Populaire azt írja, hogy biztos forrásból kapott jelentés szerint a Rajnán tul rendszeresen és gyorsított menetben folyik a tartalékosok behívása.

A l'Ordre szerint amint a szudetak is csak ürügyül szolgáltak a csehszlovákok elfojtására, Danzig sem más és Lengyel- országot hivatott megfojtani. A l'Epoque szerint semmi sem teszi indokoltá a derü- lását és a dazigi helyzet súlyos marad.

Nagyarányu katonai készülődések Németországban

Párizs, július 19. (Rador.) A Le Figaro londoni jelentése szerint az Angliába érkezett jelentésekből kitűnik, hogy Németországban olyan katonai intézkedések történtek, amelyeknek célja augusztus 15-re a Birodalom katonai erejét olyan szintre emelni, amilyen tavaly ilyenkor volt. Addig az időpontig az előkészületek befejeződnek egész Német- országban. Bizonyos számú tartalékos be- hívása folyamatban van.

Német forrásból közlik azt a meg nem erősített hírt, hogy több vezérkari tiszt, főleg repülőik, indultak tegnap légi uton Moszk- vába.

Titokzatos katonai tanácskozás volt Párizsban?

Berlin, július 19. A DNB értesülései szerint Párizsban a „forradalmi elforduló” napján titkos tanácskozás folyt le a brit és a fran- cia vezérkarok között.

A megbeszélések két csoportra oszlottak és pedig a következőkre:

- 1. Mi a teendő, ha nem jönne létre a brit-francia-orosz katonai egyezmény?
- 2. Mi a teendő, ha a katonai szerződést mégis meg lehetne kötni?

Az elsőre vonatkozólag megállapodtak a következőkben: Anglia, Franciaország és Lengyelország mindent elkövetnek a három állam katonai felkészültségének fokozására. Egységes fegyvernemekben egységes pa- rancsnokságokat állítanak fel. Fokozzák a légi együttműködést, még pedig a már be- vált látogatási módszer segítségével. Megvaló- sítják a Lengyelország feletti repülés lehetősé- gét is azért, hogy angol repülőgép-anya- hajókat vezényelnek a Keleti tengerre és ezekről, mint flottabázisokról több repülő- gépet indítanak látogató repülésre a lengyel területek fölé. Ugyanakkor kérdést intéznek Dániához, hogy hajlandó lenne-e területén megengedni az átrepülést? Fokozott figye- lembe részesítik az olasz és a német határok- kon történő összes munkálatokat és e célból közvetlenül a határig felderítő osztagokat vonultatnak fel.

Ha azonban a szovjettel sikerül megkötni a megállapodást, akkor a fenti tervek közül több elemre, viszont azonnal utnak indulna egy angol és egy francia katonai küldöttség az együttműködés biztosítására. E célból már is megtervezték a kérdőíveket, amelyek a

A hírek tehát napjainkban nemcsak az események ténykörülményeiről számolnak be, hanem propaganda-céljuk is van: a lelkek megfélemlítésén, vagy megerősítésén fá- radoznak, az „idegek háborújának” legfőbb municiójával szolgálnak, mely a hazugság puskaporával van töltve és a kalandori el- szántság gyutacsá robbantja fel őket.

A Reuter távirati iroda méltatásával ka- pcsolatban a lapok főleg azt tudják be érde- méül a Reuternek, hogy mindig pártatlanul igyekezett az egyes eseményeket regisztrálni

A News Chronicle intervjut közöl Smig- ly Rydz marsallal, azonban a cikk közlé- sét betiltották. A DNB szerint a lengyel marsall a danzigi statusquo fenntartása mellett foglalt állást és rámutatott arra, hogy ellenkező esetben háboru törne ki Németországgal.

Varsó, július 19. (Rador.) Az Express Poranny Ironside tábornok látogatásáról szólva, megállapítja, hogy Pilsudsky mar- sall előrelátta a „lengyel-angol francia biztonsági háromszöget”, ami annyira fon- tos Európa békéje számára. Ez a három- szög meg fog szilárdulni Ironside tábornok látogatása nyomán.

Kinghall

Berlin, július 19. Stephen Kinghall multjára közöl részleteket a Völkischer Beobachter. Azt állítja a lap, hogy Kinghall az angolok szakembere a Németország elleni izgatásban. Rádióbeszédeiben annyira rágalmazta Német- országot, hogy az angol rádió vezetősége el- hallgattatta. Kinghall volt az, aki a bekeri- tési politikát javasolta és ő volt az, ki leg- mérgeztebb bírálatokat írta az Anschluss után. Csak szélhámos, vagy ügyefogyott szen- telheti idejét olyan gyerekes próbálkozásra, hogy a német népet fellátsza saját kormá- nya ellen — fejezi be a lap.

Angol, francia és lengyel katonai intézkedések

London, július 19. Az alsóház tegnapi ülésén Inspik nemzetvédelmi miniszter közölte, hogy Anglia minden héten több mint három és félmilliárd lejnyi összeget fordít csak újabb hajóegységek építésére. Ugyanekkora összegek felel meg a kétheti egyéb felszerelési költség is.

Párizsban Daladier miniszterelnök és had- ügyminiszter egy intervjú keretében közölte, hogy a francia haderő ma másfélszerese az 1914-es létszámnak és felszerelését, költséget nem kímélve, egyre újítják.

Róma és Berlin számszámra gyártják a repülőgépeket, mert a totális államok erre a fegyvernemre helyezik a fősúlyt és titokban szerzett fölényüket minden körülmények kö- zött meg akarják őrizni.

A lengyel kormány ugyanakkor hivatalos jegyzéket állított össze azokról az élelmisze- rekről, amelyeket a lakosság fölös mérték- ben elraktározni köteles. Szembek gróf kül- ügyminiszter-helyettes viszont kihallgatáson fogadta a varsói orosz nagykövetet, akivel hosszasan tanácskozott.

Angol légi gyakorlatok

London, július 19. Az angol vezérkari fő-nök és néhány vezérkari tiszt repülőgépen (Folytatása a 8-ik oldalon)

és híreiben távollattotta magát azoktól az értalmatlan kommentálásoktól, amelyek nem a valóságot, hanem a hazugságot szolgálják. És ez valóban óriási érdem és kitűnő — üzlet. Mert a hazugság propagandája, mely a megtévesztő hírszolgálatokban él és izzadja ki lelki miazmáit, csak addig tud hathatós lenni, amíg a tények, amíg a való- ság rá nem tapos a hazugság-keltőkre, amíg a hazugságkeltés lehetőségeit szét nem rom- bolja az igazság végül is mindig győzedel- meskedő erjeje. (s. l.)

VILÁG TÜKRÉ

Németország fegyver-kezési költségei

Alábbi cikket Otto Braun volt porosz miniszterelnök kabinetfő-nöke, dr. Herbert Weichmann ír- ta, aki egyike a legnagyobb né- met nemzetgazdasági és állam- háztartási szakértőnek.

A német birodalom öt év óta nem hozta nyilvánosságra az állami költségvetést. A hivatalos propaganda tudatosan azon dolgozik, hogy a német népet bizonytalanság- ban tartsa a kiadások tekintetében és a né- met gazdasági statisztika, mint a rendszer hűségese követője is konokul hallgat. Kér- dés, vajjon ez a titok — a Harmadik Bi- rodalom kiadásainak gazdasági állapota — valóban olyan rejtett, hogy arról még hozzáférhetőleg számokat sem tudunk kap- ni?

Való igaz, hogy az 1938—39-es költség- vetési évről nagyon nehéz a német állami és fegyverkezési kiadások számait megtud- ni. Az 1939 március 31-én lezárt költség- vetési év adatait azonban meg lehet álla- pítani. Tudjuk, hogy ez év áprilisában a Schacht-féle pénzügyi reform úgy intéz- kedett, hogy a kincstári váltókat kincstári bönökkel helyettesítették, amelyeket a bi- rodalom függő adósságaként adtak ki. A birodalom hosszulejáratu költsége: is igénybe vett, amelyeket feltűntettek az adósság-kimutatásokban. Ez az esztendő tehát lehetőséget ad arra, hogy valamelyest betekintsünk a birodalom pénzügyei- be. Ezek az eredmények annál érdekeseb- bek, minthogy e költségvetési év adatai- ból következtetni lehet a régebbi évekre is.

A birodalom bevételei három forrásból erednek: adókból, a hitel útján szerzett összegből és elközbási jellegű intézkedé- sekből.

A régi birodalom területének adójöve- delmei a hivatalos statisztika szerint 17.4 milliárd volt. Ez a szám azonban csakis a normális birodalmi adókra és a vámosok jö- vedelmeire vonatkozik. Hozzá kell venni még egy rendkívüli állami jövedelmet, amelynek adójellege van és pedig a télise- gélyt, amely kerekén 400 millió. Az ex- port fokozásából egy kerekén 2 milliárd márka tulajvédelem mutatkozik, így tehát 19 milliárd jövedelemről lehet beszámolni.

A hitel útján szerzett összegek a biro- dalom másik jövedelmi tétele. A birodal- om kimutatott adóssága az 1938—39-es költségvetési év első 11 hónapjában 10.6 milliárdot mutatott ki. Az év 12-ik hónap- jában valószínűleg 500 millió újabb adós- ság mutatkozik. A hosszú lejáratu és rö- vidlejáratu adósságok tehát 10.7 milliárd birodalmi márkára rugnak.

Ezenkívül tekintetbe kell venni újabb ki nem mutatott összegeket is, ugy, hogy együttvéve a hitel útján szerzett össze- gek: 12.7 milliárd márkára rugnak.

Az elközbási jellegű bevételek tételénél elsősorban az ugynevezett zsidó-kontribu- cióra (vagyonvézma) kell gondolni. A zsidóktól eddig 500 millió márkányi va- gyont koboztak el. Ehhez járulnak még a zsidó üzletek árjásításából elért összegek, továbbá ama elközbzott vagyonok, amelyek nek tulajdonosait megfosztottak állampol- gárságuktól és végül annak az aranynak és értéktárgyaknak beszolgáltatási össze- ge, amiket a zsidókra rőttak. Nagyon kö- riutelték számitással ez a jövedelem is 250 millió márkára rug. A konfiskáció útján elért jövedelmek tehát együttvéve 750 millió márkára rugnak. Együttvéve

ilyen módon a birodalom jövedelmei ebben a költségvetési időben: 32.460 millióra rugnak.

Hogy áll a Harmadik Birodalom a kiadások tekintetében?

Számítani kell mindenekelőtt a polgári közigazgatás költségeivel, amelyek 1932-33. évben a náci uralomra jutásakor 300 millióra rugtak. Az apparátust azonban erősen feldagasztotta a náci rendszer, mely különösen bőkezű volt a nemzeti szocialista városok és tartományok szubvencionálásában. Ez 2.76 milliárd márkát tett ki. Hozzá kell venni a Harmadik Birodalom tékozló háztartásához a propaganda-kiadásokat, a reprezentációs költségeket, a rengeteg utazási általányokat, a külföldi propaganda roppant összegeit, a minduntalan felbukkanó reprezentációs költségeket, amelyek hozzávetőleges becslés szerint egymilliárdra rugnak. Az adósságok után fizetendő kamatszolgáltatás is másfélmillió, az export elősegítése 1.2 milliárd és a téli segély 0.4 milliárd. A polgári kiadások tehát közel 12 milliárdra rugnak. Ez a szám kiinduló pontja lehet a fegyverkezési kiadásoknak. 32 és 32 és félmilliárd jövedelem mellett közel 12 milliárd kiadás mutatkozik a polgári közigazgatás és a propaganda céljaira.

A fegyverkezésre és a hadsereg ellátására 20 és félmilliárd márka kell, de ez még nem minden. A költségvetési év deficittel zárult, amelyet Brinkmann államtitkár, tehát valaki, akinek tudnia kell, az év januárjában hatmilliárdra kecsül. Ha tekintetbe vesszük azokat az összegeket, amelyek Brinkmann beszéde óta hitel útján teremtődtek elő, meg kell állapítani, hogy a mostani fél év végén a deficit: 4.4 trilliárd márka. Hozzá kell még venni a birodalom fegyverkezési gazdálkodásának újabb költségeit, amelyekkel együtt végeredményében Németország 25 milliárd birodalmi márkát adott ki fejszerelési célokra.

Kiderül ebből továbbá az is, hogy a nép jövedelmének több, mint egy harmadát teljesen terméketlen kiadásokba ölték és 50 százalékat a nemzet jövedelmének adó, vagy hitel útján a maguk számára vették igénybe.

Göbels június 18-án Danzigban ilyeneket mondott: „Más államok nagy birodalmak fölött rendelkeznek és nincs szükségük arra, hogy fillérekkel is számoljanak. Mi azonban máriól-holnapra élünk és a semmiházak kategóriájához tartozunk.“ Felsoroltam számszerűen azokat az összegeket, amelyeket a náci rendszer igénybe vett. Kiáltó igazságtalanságok ugy a jövedelmek, mint kiadások tekintetében. Kibírhatatlan adók, vagyondézsmák, egy komoly közgazdasági tényezőnek, a zsidó népek tömkegyéből és sarcolása egyik oldalán, míg a másikon fölöslegesen kidobott rengeteg pénz propagandára és lázas fegyverkezésre.

Ujabbán a Saar-vidéken történtek nagyarányú katonai intézkedések, számos nehézágyú és a tankok tömegeit vitték Putlingen környékére, a francia határ közelébe. Ide cseh mozsárágyukat is hoztak. A luxemburgi határra pedig tank- és páncélos osztagokat vezényeltek ki. E határ mentén mindenütt megkésztették a katonai létszámot: Karlsruhe, Freiburg, Rasstadt és Oppenburg helyőrségeit pedig háromszorosára emelték fel. A Siegfried-erődöt lázasan építik. Ezek az intézkedések természetesen gigantikus módon fokozzák az eddigi fegyverkezési kiadásokat. Sok mindent el lehet érni pénzzel, csak háborus lelkesedést nem. A Németországból érkező bizalmas jelentések ugyan is azt mondják, hogy a hadsereg hangulata nagyon nyomott. A nagyobb határmenti városok vasutállomásain kórházokosik állanak, amelyekre fájdalmasan néznek a német anyák.

Ime, ez jellemzi legjobban a mai Németország gazdasági és lelki arculatát.

A zsidó ifjuság ipari oktatása a megvalósulás útján

Öszre zsidó tanoncotthon is létesül Temesváron

Timisoara, július 19. (Az Új Kelet tud.) Hetekkel ezelőtt jelentettük már, hogy a temesvári zsidó hitközség átképzési programjával kapcsolatosan zsidó tanoncotthont, létesít, amely arra lesz hivatva, hogy ipari kiképzést nyújtson a fiatal zsidó generációnak. Eme nagyjelentőségű terv megvalósítása elől már sikerült elhárítani minden akadályt és így a temesvári zsidó tanoncotthoz szeptember hónapban megnyílik a zsidó liceum helyiségeiben.

A zsidó tanoncotthoz iránt máris hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a Bánság zsidó társadalmában. A szülők ma már kénytelenek felismerni az átképzés fontosságát és elenyésző kivételektől eltekintve nem idegenkednek attól, hogy fiaik ipari pályán kíséreljék meg az érvényesítést. A tanoncotthoz vezetője, amely a legkiválóbb szakemberekből rekrutálódik, alaposan felkészül arra, hogy az ipari pályát választó zsidó ifjuságnak ne csak az átlagon felüli szakmai nevelést, hanem általános műveltségi szempontból is magasnívójú oktatást biztosítson. Temesváron ma ugyanis erősen időszerű volt már a zsidó tanoncotthoz létesítése, mert az állami intézményeken kívül a magyar és német kisebbségek is elkülönítették a fiatal iparosgenerációt és így a zsidó fiatalok is önmagára maradt.

A zsidó iparos-társadalom Temesváron azelőtt csak a szakmai érdekeket és problémákat ismerte, mert megadott, hogy a négyféle nemzetiségű iparosai a legteljesebb harmóniában és munkaközösségben dolgozzanak. Az új idők beköszöntésével ez a helyzet lényegesen megváltozott és helyébe a szakmai irigység lépett, amelynek legegyszerűbb le-

lezője természetesen a nemzetiségi különválasztás lett, legelől pedig az antiszemitizmus. Bár ezen a téren Temesváron eddig csak kevés kirívó eset történt, mégis a zsidó iparos-társadalom ráébredt arra, hogy összességben és egyenként egyaránt előbb zsidók és csak aztán iparosok. Ez a felismerés vezette oda a temesvári zsidó iparosokat, hogy a Nemzeti Szövetség keretén belül szerveztek gazdasági és kulturális téren egyaránt. Ez az öntudatra ébredt zsidó iparos-társadalom már tisztában van azzal, hogy milyen feladatok várnak rá a zsidó ifjuság átképzésével kapcsolatban. Mert az ipari pályára készülő fiatalok elsősorban bennük bizhat és rájuk számíthat, a tanoncotthoz vezetője kezdve a kiképzés minden fázisában. Bizonyos tehát, hogy a temesvári zsidó iparosok minden lehető elkövetnek, hogy a pályára jelentkező zsidó ifjakat szerződéses és kiképzésükön szakmai kötelezettségen túl is gondokodjanak.

A temesvári zsidó hitközség vezetősége is szem előtt tartotta ezt a problémát és már talált is módot arra, hogy legalább részben megoldja azt. A hitközség ugyanis elhatározta, hogy a tanoncotthoz mellett tanoncotthont is létesít. E célra kiszemelték a hitközség egyik jószérvárosi ingatlanát, amelyet a szükségletnek megfelelően átalakítanak. A tanoncotthon létesítésére vonatkozó kérényt a hitközség már be is nyújtotta a minisztériumnak és annak megvalósítása előreláthatóan nem fog akadályba ütközni. A tervek szerint a zsidó tanoncotthont egyidőben nyitják meg a tanoncotthoz és abban egyelőre husz szegénysorsú zsidó ifju nyera majd ingyenes ellátást.

Az amerikaiak és a művészet

Irtó: ANDRÉ MAUROIS, az Akadémie Française tagja

Lehetetlen meg nem csodálni azt a bámulatos erőfeszítést, amellyel Amerika az utóbbi ötven esztendő folyamán művészeti kultúráját megalkotni igyekezett, lehetetlen azonban el nem ismerni is, hogy az erőfeszítés eredménye igen figyelemreméltó. A zenebarát manapság teljesebben kielégül Newyorkban, mint a világ bármely más városában. S... asszonytól, aki Beyreuthot megjárta, hallottam, hogy a Metropolitan Opera wagneri előadásainál — Flagstad-tal és Melchiorral külföldiek soha életében nem hallott. Tegnap este a National Broadcasting Corporation (Rádió) hallgatótermében élveztük a zenét. Bruno Walter dirigálta Berlioz Symphonie Fantastique-ját felségesen.

Az olyan közönség, amelyet tökéletes-séggel táplálnak, egyre biztosabb izlésre tesz szert.

Az amerikai nép zenei nevelése rohamosan fejlődik. Az idegen, aki szívesen rosszmájú, hajlandó eleinte így vélekedni: „Hangversenyre vagy operába járnak, mert divat.“ De hamar meggyőződik tévedéséről. Az a rengeteg sokaság, amely állva hallgatja végig a Metropolitan-ben a Tristan vagy a Siegfried végtelen előadásait, azok a lelkes tömegek, melyek negyedórával az előadás vége előtt magukból kikelve tapsolnak és nem hajlandók állóhelyükről mozdulni, nem azért járnak színházba, hogy magukat mutogassák. Elvezetjük szemmel leolvasható róluk. A rádió a hallgatók millióinak közvetíti a remek előadásokat. Szombat reggelként Schelling nagyszerű gyermekhangversenyeket ad, amelyeken a hallgatóság fiatalon és legfogékonyabb korában megtanulja szeretni és érteni a zenét.

Newyork ebben a tekintetben nem kivételes városa Amerikának. Bostonban, Philadelphiában, Chicagóban is csodálni való zenekarokra bukkan az ember. (Ide írom egy hónappal későbbi keletű följegyzésem): Dallasban (Texas) oda való emberek nem kicsiny büszkeséggel adták értésemre, hogy a Metropolitan több vendégjátékra látogat el városukba. Szállomnak a borbélya beretválás közben beszélt:

— Tudja-e az ur, hogy ide kapjuk a newyorki operát? Jó drágá: De e végre nincsen nagyobb gyönyörűség a világon. Csak azt sajnálom, hogy a Metropolitan nem egészen tisztességesen viselkedik... nem küldi el ide se Melchior-t, se Lily Pons-t, se Kristen Flagstad-et.

Kérdem tőle:

— De hát hallotta már őket?

— Hogyne, — feleli — rádióban és gramofonlemezekről.

Nem, valóban lehetetlen kételkedni abban, hogy az ottani emberek nagy részében a szerelem a zene iránt hiteles valam.

A festészet szeretete nem kevésbé élénk és ezen a területen is igen rohamos volt az izlés fejlődése. Régebben az amerikai műzeumok kénytelenek voltak eltűnni a gazdag adományozók szeszélyeit. Nem egy magánygyűjteményt, amelyben a remekművek a szörnyalkotásokkal keveredtek, teljes egészében kiállítottak a muzeumok, mert az adományozó kikötötte, hogy gyűjteményét csonkítatlan egészében kiagassák. A milliomosok termeinek falain másolatok vagy hamisítványok diszelegtek. Ma is megcsik, épugy, mint egybeült, hogy egy-egy hirtelen ujjazdag büszkén mutogtja zsidóvásárról került Rembrandt-ját, vagy Rafaellóját. De az ilyesmi egyre ritkább lesz. A muzeumokat és a nagy magánygyűjteményeket komoly tudósok vezetik. Nem képzelhető el például raffiniáltabb elrendezés, mint amilyen például a Frick-gyűjteményt prezentálják. Kéves festmény, valamennyi csodálatos, a Fragonardoktól a három Vermeerig, amelyek a leggyönyörűbbek a világon, mértékletes diszú és butorozott épület, amelyben mindig friss virágok illatoznak; hangversenyek, előadások...

Mint ahogy annakidején Firenze nagy kalmárai voltak az elsők, akik megbecsülték és szerették a Quattrocento festőit,

azonképpen Newyork, Philadelphia, Csikágó nagykereskedői voltak az elsők, akik korunk művészetét megbecsülni tudták. A francia festészetét olyan korban kezdték szeretni Amerikában, amelyben még a franciák sem akartak tudni róla.

Azért is, sajnos, Amerikába kell menni azoknak, akik jól meg akarják érteni azt a ragyogó korszakot, amelyben Renoir, Degas, Manet, Monet, Boudin, Cézanne növesztette meg a festők személyében olyan nagy országgá Franciaországot, amelyen a renaissance Olaszországa, vagy a 18. század Hollandiája volt. (Ide is egy későbbi följegyzésemet írom le. Nem csupán a nagyvárosokban, amelyeknek muzeumuk van, követnek el mindent, hogy a legjava festőművészet kerüljön a közönség szeme elé. Oklahomában, ebben a fiatal államban egy tamár ismertem meg, egy művészeti kritikust, aki a legjobb impresszionista festményekről készült szines és igen hűségűs produkciókból gyűjteményt állított össze s azt városkáról- városkára vitte. Bemutatta, megmagyarázta: így alakította legjobb tudása szerint a látogatók izlését.)

Newyorkban nemrég új muzeum nyílt meg. „A Klastromok“ a neve és tartalma a középkori francia művészet. Érdekes ennek a muzeumnak története. Volt a Hudson folyam partján egy szép park, magánember tulajdona, Rockefellernek kedve támadt rá, hogy megvásárolja és a newyorkiaknak ajándékozza. Egy fiatal tudós amerikai, aki a Sorbonne-ban nevelkedett és nagy csodálójá a francia középkornak, arra a gondolatra jutott, hogy jó lenne a parkba telepíteni bizonyos francia műemlékeket, amelyeket pénz híján és némely helyen hit híján a rombadőlés veszedelme fenyeget.

Megrajzolta a jövendőbeli muzeum tervét, piasztikus mintázatokat készített, aztán megkérte Rockefellert, hogy szenteljen neki egy órát és előadta neki a tervét, Rockefeller megkérdezte, hogy mennyibe kerülne az egész: néhány millió dollárba.

— Gyerünk! — mondta a milliomos.

Azóta a muzeum teljesen befejezve áll a helyén és uralkodik a Hudson völgyén.

Az ilyesféle vállalkozás nyugtalanságot okoz annak, aki látatlanba hall róla. Ködarabot kódarab után szállítani, újra összerakni belőlük az egykori klastromot, benne a káptalan termet, műtárgyakat állítani fel a termekben: lehetséges-e ez szilys izlésbeli kisiklások nélkül? Ezzel szemben francia szakértők, akik megtekintették az új muzeumot, el voltak bájolva tőle. A muzeumnak kevés szobra van, de valamennyi csodálatos, vagy egy sorozat fali szőnyege, minden darabja remekmű, ami pedig magukat a klastromépületeket illeti azokat végtelen gonddal rakták össze újra és kegyelet doigában olyan messzire mentek, hogy Franciaországból még azoknak a növényeknek magvait is elhozták, amelyekkel az egykori barátok a kertjüket díszítették. Ugy képelem, lehetetlen lett volna jobban bemutatni és jobban szeretni a középkor francia művészetét.

Mint hogy már elindítottam a dicséreték sorát, mingyárt azt is hozzátésem, hogy olyan korban, amelyben aláírók híjján szinte lehetetlen Európában művészen szép könyvet kiadni, több francia illusztrátor bő foglalkoztatásra talált Amerikában. A bibliophileknek egy csoportja (Limited Editions Club) remekművek könyvsorozatát adja ki az elképzelhető legizlésesebb és legpazarabb kiállításban. A francia könyveknek nagy hely jutott ezekben a kiadványokban. Egy sorozat a tiz legkiválóbb francia regényt fogja magában foglalni.

Az oradeai Szilágyi Ort. Zsidó Fiuinternátus

felvesz bentlakó tanulókat az 1939-40. iskolai évre. Teljes ellátáson és gondos felügyeleten kívül nyújt okleveles középiskolai tanárok től vezetett előkészítést, francia, német, angol és héber nyelvoktatást, zenei előkészítést.

Az érdeklődőknek az igazgatóság (Oradea, Str. Delavrancea 17) minden részlete kiterjedő prospektust küld.

Az intézet felügyelő igazgatói: Dr Szilas Izidor liceumi igazgató és Radó Pál kereskedelmi liceumi tanár

A politi

A „Baseler Nation“ az alábbi érdekes feladat volt a történetét. Ak sokat végez, el kell kái és diplomáciai szempontból éppoly emberi történelem. elődje volt az ókorban kísérlet, amely a gőjén történt. Leonida a termopylei szoros léseinek útját. Ekkor zugságot terjesztet hadsereg hatalmas is beárnyékolja. Am hiusította eme blöff tásat azzal a kijel előnyt jelent hasde így legalább az árny A közvetlen blöffné peni lélektani hatás tező erők elhitetése blöffnél ez a hatás álta kiváltott félelem.

Az újkor történe ilyen blöffökben. A ritkán folyamodik amint München pék nagyobb sikerrel. I külpolitikai tervét dúsokra építi. Am ezt annál könnyeb titokban tartja ka nagyságát, nem te sének méreteit, sőt tőkéletesen leplezi tál, hogy megakadály tót és így a kivül meg akar tudni, le találgatásokra támasz ért, amikor a ten közléseket tesznek fegyverkezéssükkel ezeket a közléseket igazságokat kell fel a politikai blöff m lyek jól meghatároz szolgálnak.

Igy történt ez má amikor az egyik né ban néhány adat je nyugati védő-övről fried-vonalról. Ezek nyos lehetetlenség nem esoda, ha ham tak, sőt híradások dí sajtóban a Sie mált anyag célszer beli gyengeségét ill mégis hatnak és rendelkezik, ilyens hallhatott Francia játkor Lengyelorszá met falat nem les Igy tehát hagyjunk nak!“

A magasabb f azonban tudja, hog megtámdni és azt lehet Lengyelorszá vővé tenni, még n elesztett volna. A n tője ezt és az ő tőbbé-kevésbé blöff

Hogy milyen fu annak a legjobb amely bejárta az híradás szerint a nem kevesebb, mál rendelkezésére út. Ez a lehetőtlatlanságból táplá arra, hogy megfő félénk kereskedőia defetisták Da Bár az ilyen hírtetlen, egy valób rítheti, hogy Né nak mai szerveze legfeljebb tizezer géppel rendelke más természetű vetjük, akkor ser 34 ezret. És azt hogy a minőség eszköznel sem sz ben, mint a repli gárháboru bebiz

Philadelphia, Csikóitak az első, akik megbecsülmi tudták. A korbán kezdtek amelyben még a tudni róla.

erikába kell menni akarják érteni azt amelyben Renoir, Boudin, Cézanne mű személyében olyan országot, amilyen a ga, vagy a 18. szá. (Ide is egy későbbi e. Nem csupán a neknek muzeumuk ent, hogy a legjava a közönség szemé en a fiatal államban meg, egy művészeti bb impresszionista szines és igen hüé-rijteményt állított városkára vitte. be-áza: így alakította a látogatók izlé-

A politikai blöfi

*

A „Baseler National Zeitung“-ban jelent meg az alábbi érdekes cikk:

A független történész számára fölöttébb érdekes feladat volna megírni a politikai blöfi történetét. Aki ezen a téren kutatásokat végez, el kell ismerje, hogy a politikai és diplomáciai hazugság történelmi szempontból éppoly régi, mint maga az emberi történelem. A tiszta blöfnek egyik elődje volt az ókorban az a sikertelen blöfi kísérlet, amely a görög-perzsa háboru idején történt. Leonidas görög király elzárta a termopylei szorosnál a perzsák beözönlésének útját. Ekkor a perzsák azt a hazugságot terjesztették el, hogy a perzsa hadsereg hatalmas lelekszáma még az eget is beárnyékolja. Am a bátor Leonidas meg hitusította eme blöfi bátorság-romboló hatását azzal a kijelentéssel, miszerint ez előnyt jelent hadserege számára, amely így legalább az árnyékban harcolhat majd.

A közvetlen blöf, a blöfi tulajdonképeni lélektani hatása a valóságban nem létező erők elhitetésében rejlik. A közvetett blöf, az a hatás a hamis győzelmi hírek által kiváltott félelemből áll.

Az ujkor történelme a leggazdagabb az ilyen blöfökben. A tengelypolitika nem ritkán folyamodik ehhez az eszközhöz és amint München példája bizonyította, a leg nagyobb sikerrel. Igen, a tengely legtöbb külpolitikai tervét kizárólag ilyen metódusokra építi. Ami katonai erejét illeti, ezt annál könnyebben tudja tenni, hogy titokban tartja katonai kötségtetésének magyarságát, nem teszi közzé fegyverkezésének méreteit, sőt még saját népe előtt is tökéletesen leplezi ezeket a dolgokat azért, hogy megakadályoz minden hírlapi vitát és így a kívülől figyelő, ha valamit meg akar tudni, legfeljebb becslésekre és tallálgatásokra támaszkodhatik. Eppen ezért, amikor a tengelyhatalmak bizonyos közléseket tesznek katonai erejükkel és fegyverkezésükkel kapcsolatban, akkor ezeket a közléseket nem, mint objektív igazságokat kell felfognunk, hanem mint a politikai blöfi megnyilatkozásait, amelyek jól meghatározott megfélemlítési célt szolgálnak.

Igy történt ez néhány héttel ezelőtt is, amikor az egyik német katonai folyóiratban néhány adat jelent meg Németország nyugati védő-övérről, az úgynevezett Siegfried-vonalról. Ezek az adatok a tudományos lehetlenség határait érintették és nem csoda, ha hamarosan kétélyek támadtak, sőt híradások jelentek meg a külföldi sajtóban a Siegfried-vonal felhasznált anyag célszerűtlenségét és minőség-beli gyengeségét illetőleg. Az ilyen blöfök mégis hatnak és aki finomabb fülével rendelkezik, ilyenszerű figyelmeztetéseket hallhatott Franciaországból: „Hogy akarjátok Lengyelországot segíteni, ha a német falat nem leszünk képesek áttörni? Így tehát hagyjunk békét Lengyelországnak!”

A magasabb francia vezérkari tiszt azonban tudja, hogyan lehet ezt a vonalat megtámadni és azt is tudja, mily módon lehet Lengyelországot katonaiilag cselekvővé tenni, még mielőtt a Siegfried-vonal elesett volna. A nagytömeg azonban nem tudja ezt és az ő segítségével kialakul egy többé-kevésbé blöfötől függő közvélemény.

Hogy milyen furcsa dolgokat szülhet ez, annak a legjobb jele volt az a híradás, amely bejárta az egész világsajtót. Eme híradás szerint a német nagyvezérkarnak nem kevesebb, mint 34 ezer hadirepülőgép áll rendelkezésére Magyarországgal együtt. Ez a lehetlenség, amely az informálatlanságból táplálkozik, alkalmas volt arra, hogy megfélemlítse Anglia fölöttébb félték kereskedőit és megerősítse a francia defetisták Daladier-ellenes ellenzékét.

Bár az ilyen híradások ellenőrzése lehetetlen, egy valóban objektív becslése kiderítheti, hogy Németország légi flottájának mai szervezottsége és gyarai mellett, legfeljebb tízezer használható hadirepülőgéppel rendelkezik és még ha az összes más természetű repülőgépeket is egybevetjük, akkor sem teheti ki ez a szám a 34 ezret. És aztán azt sem kell elfeledni, hogy a minőség talán egyetlen háborus eszköznél sem számít olyan nagymértékben, mint a repülőgépnél. A spanyol polgárháboru bebizonyította, hogy a német

modellek csődöt mondtak és hogy a német légiflotta komoly anyagiánnal küzd. Egy olyan repülőgép, amely egy másik kintűnő anyagból készült és nagyobb gyorsaságu repülőgéppel kell, hogy felvegye a harcot, sokkal kisebb győzelmi reményekkel veheti fel ezt a küzdelmet, mint például az az idejét mult hajómodell, mely egy modern gőzös ellen keil, hogy harcoljon.

Természetes az, hogy a francia, vagy angol szakértő nem dől be a 34 ezer repülőgépről szóló mesének. Az ilyen történet valószínűtlennek tűnik számára. Am az örökké féltékeny rémületének felkeltéséhez alkalmasok az ilyen híresztelések. A hideg mérlegelés oda enged következtetni, hogy egy európai háboruban a német légi-flotta különböző frontok között oszlana meg és minden erejét össze kellene, hogy szedje a német ipari városok bombázását való megvédéséhez. A személyzet-hiányról, az időelötti gyorsasággal kiképzett pilótákról, ne is beszéljünk. A mi egyetlen feladatunk eloszlatni a szükségletlen félelmet és meghusítani a blöfötől híradásokból eredő hamis következtetéseket.

A japánok az utolsó időben különösen a közvetett blöfi műfaját üzték előszere-

tettel. A híradások egész özöne hullott alá az égből, azokról a magy légi csatákról, amelyeket a japánok győzelmesen vívtak meg a szovjet repülőgépek ellen, a mongol határon. A japánok egyáltalán nem bizonyultak túl szemérmeseknek a repülőgépek számainak feltalálásában. A végén már annyi szovjet repülőgép lelövetéséről számoltak be, amennyi ezekben a harcokban mindkét oldalról résztvehetett. Az ilyen híradások célja világos. A japán katonai körök kicsinyíteni akarják ezzel saját tömegeik szemében az orosz veszélyt és ugyanakkor bizonyítani akarják a franciáknak és az angoloknak, hogy milyen gyatra az orosz léghaderő. Minél rosszabb lesz Japán általános katonai helyzete Kinában, minél nagyobb lesz a japánokkal szemben tanusított ellenállás, annál nagyobb mértékű lesz a híradásokon keresztüli blöföltés, amelynek hivatása, hogy a japán népet a győzelem kilátásairól biztosítsa és a külföld felé bizonyos politikai célokat szolgáljon.

A hidegvér megőrzése és a világot bejáró híradások alapos megfontolása a legfőbb feladata ma minden olvasónak. Az idegek harcát a hangulatsínálás legszemérmetlenebb eszközeivel vívják.

4 évig szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomor-lájdalmaktól...

Const. D. P. Neagu, Chiojd, Jud. Buzáur f. évi április 7-én következő levelet küldi nekünk:

„Tisztelettel hozom a sz. tudomásukra, hogy négy éven keresztül szenvedtem állandóan a legkínzóbb gyomorbaiban, míg cca két hete — hála a lapokban közölt értesítéseiknek — informálódttam az Önök Gastro D. gyógyszerere felől, melyet megvásárolva, kijelenthetem, hogy rövid használat után nálam olyan, szinte hihetetlen eredmény mutatkozott, hogy eddigi borzalmas fájdalmimat teljesen lecsendesítette, miért kérem fogadják legőszintébb köszönetemet. Sziveskedjenek magyszerüen bevált gyógyszerükből még egy üveget utánvétellel küldeni, hogy a kurát folytathassam.“

Mit lehet fenti, mindenki rendelkezésére álló őszinte sorokhoz még hozzáfűznünk?

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Hitler nem fogadta Hachát

BERLIN, július 19. Hacha cseh elnök Berchtsgadenben volt, hogy jelentést tegyen Hitlernek és bizonyos sérelmek orvoslását kérje. Huszonnégy óráig várakozott és

azt az üzenetet kapta, hogy Hitlernek nincs ideje őt fogadni. Ezután elutazott Berchtsgadenből.

Roosevelt: „Németország bármely pillanatban felidézheti a háborút“

Az Egyesült Államok elnöke ragaszkodik a semlegességi törvény sürgős módosításához

Washington, július 19. A Fehér Házban három óra hosszat tartó értekezlet volt a köztársasági és demokrata képviselők részvételével, amelynek végetérvél közleményt adtak ki a közönség számára. Eszerint tekintettel a szenátus ellenkezésére, a semlegességi törvény vitájának azonnal folytatása lehetetlennek és haszatlannak tűnik. Roosevelt és Hull kitaranak azon változatlan nézettel, hogy a semlegességi törvényt minél sürgősebben módosítani kell.

Newyork, július 19. A Newyork Herald jelentése szerint az amerikai köztársasági és demokrata szenátorok rendkívüli konferenciáján Roosevelt köztársasági elnök ünnepelesen felhívta a szenátorok figyelmét az európai helyzet veszedelmeire. Roosevelt elnök kijelentette, hogy az európai helyzet sokkal súlyosabb, mint hiszik és Németország minden pillanatban felidézheti a háborút, amely akár egy napon, egy héten, vagy egy hónapban belül kitörhet. Eppen ezért a köztársasági elnök szerint a benemavatko-

zási és semlegességi törvényt azonnal módosítani kell, oly módon, hogy nagyobb tekintélyt biztosítson külpolitikai téren az Egyesült Államok vezetőinek. Ha a kongresszus elnapolná magát anélkül, hogy ezt a kérdést megoldáshoz juttatná, előállhat az a szükség, hogy amennyiben Európában kitör a háboru, a nyár derekán rendkívüli ülészakra hívják össze a kongresszust Washingtonba. Roosevelt elnök több értesítést küldött a szenátorokkal, így elsősorban Davis brüsszeli nagykövet és volt oroszországi nagykövet jelentését, aki rendkívüli érdekes adatokban vázolta az Egyesült Államok kormánya előtt az európai helyzetet. Dawis jelentése szerint az egyetlen megoldás a fegyverszállítási tilalom feloldása és a visszatérés az Egyesült Államok hagyományos politikájához. Csak az tudja elhárítani a világháborút, ha az Egyesült Államok összes erőikkel a londoni és párizsi kormányok mellé állnak, a tengelyhatalmak törekvéseivel szemben.

Gazdaggá lehet tenni Nagybányát, csak rendes vezetés szükséges

Észak-Nyugat gazdasági és ipari központja a bányaváros — mondta dr. Racoji Filip Alexandru új polgármester

Baia-Mare, július 19. (Az Uj Kelet tud.) Megírta már az Uj Kelet, hogy végre Nagybánya városa is kapott polgármestert, dr. Racoji Filip Alexandru személyében, aki egyik legkitűnőbb ismerője a bányaváros urbanisztikai problémáinak.

Az új polgármestert Coman Simion szatmári ezredes-prefektus iktatta be hivatalába az összes hatóságok fejének jelenlétében.

A beiktatás során az új polgármester lendületes beszédet mondott.

— Nem akarom kritizálni az elődeim munkáit — mondotta — mert minden embernek vannak hibái, de ami hiba történt, azt mind az előző politikai rezsimeknek köszönhetjük, hiszen volt olyan politikai éra, amelynek ideje alatt négy polgármester is ült a primári székben, nem volt tehát folytatatlanság és így nem is lehetett megfelelő munka.

— Pedig Nagybányának óriási lehetőségei vannak, hiszen ez a város az országunk Észak-Nyugat kulcsa lett, ugy gazdagságilag, mint iparilag is.

— Ezenkívül Nagybánya proletár város, sok a szegény ember és én, aki mindig szociálisan gondolkoztam, most sem tekintek el felettük, segíteni kell a szegényeken. Minden igyekezettel azon leszek, hogy ez sikerüljön is, de nem a város terhére, amelyet fel kell virágoztatunk és ehhez kérem mindenki segítségét. A tisztviselő pedig legyen igazságos, szolgálja egyformán ugy a kisebbséget, mint a többségi érdekeket, mert nincs különbség román, magyar, vagy zsidó között.

— Sokat dolgozhatunk Nagybányán, mert a kormány is segítséget ígért, de maga öfelsége is szereti Nagybányát, ahol eddig már kétszer fordult meg.

A beiktatás után munkatársunk beszélgetett az új polgármesterrel, aki egyelőre nem állította még össze munkaprogramját, de azt kijelentette, hogy súlyos hibák történtek ennek a gazdag városnak a vezetésénél, amit helyre kell hozni.

— Dr. Simu közigazgatási vezérfelügyelővel — mondotta a polgármester munkatársunknak — végig jártuk a várost, meg-

néztük a város vagyonát, ingatlanait és ingóságait. Az összes városi vagyonok a tönk szélén állanak, nagy javításokat kell eszközölni, hogy normalizáljuk az épületeket és ezenkívül nagyon fontos meg, hogy kellően gyümölcsöztessük a város vagyonát, mert sok olyan érték van, ami parlagon hever, vagy olyan minimális bérékért adták ki, hogy egyenesen nevétséges.

— A közönségnek azt a panaszát is orvosolni fogjuk, hogy a piac ügyet rendezzük. A Szénaterről egyelőre a tej- és zöldségárusítást visszahozzuk a cinterembe és rövidesen vásárcsarnokot építünk megfelelő helyen.

A város polgársága nagy meglepedéssel vette tudomásul az új polgármester kinevezését, akinek működésétől a város felendülését várják.

— Számos női bajnál gyakran igen nagy megkönnyebbülést szerez reggel égyomorra egy félpoháryi természetes „Ferenc József“ keserűvíz álttal, hogy a belek tartalmát gyorsan felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Julius végén nyílik meg Kairóban a második román propaganda-kiállítás

Bucuresti, július 19. Julius hónap végén Kairóban a román állami propagandaügyi minisztérium rendezésében és fennhatósága alatt megnyílik az a második nagyszabású kiállítás, amelynek keretében színes képekben, fényképekben, vetítőlemezekben és szemléltető táblázatokban mutatják be Egyiptom lakosságának Románia természeti szépségeiben gazdag különböző vidékeit, amelyeknek hire és szépsége már régóta felkeltette a külföldiek érdeklődését.

Egyiptomban ebben az évben ez lesz a második kiállítás, amelyet a román állam propagandaügyi minisztériuma rendez, amely kiállítás keretében bemutatják az ország etnikai életét, művészetét, a nép építőművészetét, a különböző műemlékeket, várakat és kastélyokat. A kiállítás gazdag, színpompás és változatos anyagából nem fog hiányozni semmi, ami a turisták érdeklődését Románia iránt felkeltetheti.

Annak a céltudatos és tervszerű munkának a keretében, amelyet az állami propagandaügyi minisztérium kifejt, hogy a külföld előtt minél szélesebb körben megismertesse Romániát, fontos szerepet és hivatást tölt be a II. kairói kiállítás. Egyben kedvező alkalmat nyújt arra, hogy a propagandaügyi minisztérium felkeltse a külföldiek érdeklődését országunk és annak természeti szépségei iránt, éppen olyan sikerrel és eredménnyel, mint amilyennel a Brüsszelben, Párizsban, Berlinben, Liegében, Isztambulban és Alexandriában már eddig megrendezett román propaganda-kiállítások jártak.

ernátus

olai évre. Teljes okleveles középiskola, német, angol

igazgatói: Simu közigazgató és Simu liceumi tanár

SPORT

Zsidó sport az Ókorban

Bucuresti, julius 19. (Az Új Kelet tud.) A Bucuresti könyvpiacra érdekes könyv jelent meg „Zsidó sport az Ókorban” címen, szerzője Schoss Roman, előszavát pedig Robert Weinberg-Verea, a Romániai Makkabi Szövetség elnöke írta.

A Talmud, a Tóra, az ókori történelem, Dubnov és más híres szerzők művei képezik az érdekes témával foglalkozó Schoss Roman forrásait. A Bucuresti „Solo” kiadó vállalat irt betöltő könyve iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg a fővárosi sportkörökben.

A szerző szerint a zsidók már Josua idejében hódoltak a különböző sportoknak. A testedzés, a test arányosságának megőrzése isteni cselekedet volt (Rambam). A beteg vagy nyomorék papnak már nem volt szabad istentisztelet tartani.

Az első pent-athlonisták

A zsidó harcosok fürgék, ügyesek, nagyszerű küzdők voltak. Mozdulataikat a ritmus hatotta át.

Jeremiás könyvéből idéz a szerző: „Készítetek elő páncélotokat és pajzsotokat, nyergeljétek meg a lovakat és lóra vitétek, mutassátok meg sisakjaitokat, ragyogjon lánzsátok hegye és öltözzétek magatokra vérteteket...”

A görögök által elnevezett pent-athlont a zsidók már jóval a görögök előtt űzték, az öttusát, amelynek a következő számai voltak: 1. futás, 2. távolugrás, 3. diszkoszvetés, 4. gerelyvetés és 5. pívás.

A futás sportjának nagy jelentősége volt. Sámuel könyve elmondja, hogy „a hadsereg tisztjeinek 50 tagu futárszakaszuk volt”. Ezek az előfutárok vitték szét az országba a győzelem hírért és „repültek mint sas és könnyűek voltak, mint a szarvas” — mondja rólok az írás.

Ugyancsak Sámuel könyve beszél a gerely, illetve lánzsavetőről, akik fürgék és erősek voltak.

A hajszálat is eltalálták

Zaharja mondja el, hogy a benjámita köhajtók a hajszálat is eltalálták. A Benjámita törzsek 700 parittyása volt, jaj volt az ellenségnek, ha velük szembekezdül.

A nyilasok és íjászok kitűnő harcosai voltak a zsidó királynak; ám a kényszer vitte rá őket, hogy ezt a „sportot” megtanulják, miután egy alkalommal vereséget szenvedtek a filiszteusoktól. Dávid kiadta ekkor a parancsot: „Tanuljatok meg az íjjal bánni Juda fiait!”

Sámuel próféta könyvében dicséri a zsidó nyilasok célzó ügyességét.

A bajvívás gyakorlata nagyon népszerű volt a zsidóknál. Valószínű, hogy a zsidó vívók felülmúlták ebben a versenyben a görög gladiátorokat.

A futárokat később lovasok helyettesítették. Nehemia lovasai híresek voltak.

„Mind lovagoltak Eretz Izraelben, még az asszonyok meg gyermekek is” — írja Sámuel könyvében. A Talmud számos löversenyről számol be.

Ezsásja a zsidó uszókrol emlékezik meg. Amos és Jeremiás pedig a halászatokat méltatja. De ügyesek voltak a királyok korabeli zsidók a vadászat sportjában is.

Ha sportnak nevezhető a tánc, úgy ennek a sportnak rendkívül sokat hódolt az egész nemzet. Különösen a kollektív táncok voltak szokásosak, amelyekben a ritmus, a szépség és az erő jutottak kifejezésre.

Hellén korszak

A görög-macedónok idejével (a mai időszámítás előtt 400 évvel) Kis-Ázsia népei nagy változásokon estek keresztül. Fegyverekkel és harci rendszerükkel egyidejűleg a görögök magukkal hozták kulturájukat, politikai és szociális ideológiájukat. A zsidók eleinte minden eszközzel ellentállottak a görögösítő áramlatnak. Am lassanként sok mindent vettek át a hellén kultúrából és elsősorban azt, ami jó, így például a sport fokozott kultuszát.

A zsidók, akiknek országát ellenségek vetették körül: filiszteusok, edomiták, sonmoniak, rájöttek arra, hogy ha Görögországot a sport regenerálhatta és ellenállóvá tette ellenségeivel szemben, a sportnevelés katonailag Erec Izraelt is konszolidálhatná.

Jázon alatt

Sziria trónján Antiochus Epifanesz ült, a tüzzel-vassal hellénizáló és zsidógyűlölő. Ennél az uralkodónál jelent meg Jázon (Jehosua) s jelentős összeg felajánlása ellenében jeruzsálemi főpappá (Kohen Gadol) való kinevezését kérte bátyja, Hunov helyébe, aki az asszimilációnak megrögzött ellensége.

Antiochus teljesítette Jázon kívánságát s a

főpapi székbe ültette. Jázon új rezsimje új életet jelentett Jeruzsálemnek. Az ifjúság görög stílusban nevelkedett, az új „Gimnaziumban” a sportjátékoknak hódolt. Még a kohániták is elhagyták a szentélyt s eljöttek, hogy résztvehessenek a sportjátékokban. Jázon később zsidó ifjakat küldött az olimpiákra s egyúttal jelentős összegekkel szubvencionálta ezeket a játékokat.

Kaser olaj a zsidó atlétáknak

Görög gimnáziumokban, görög tanárok felügyelete alatt, tanulták a zsidó ifjak a görögstílusú futást, gerely- és diszkoszvetést, vívást, uszást, lovaglást, stb. Mig a gazdagok szellemileg is asszimilálódtak, a nép gyermekei elfogadták a görögök tanításait a sportban, de szellemileg a Tóra szentségét őrizték továbbra is.

Érdekes például ennek igazolására az, hogy a görög gimnáziumok kaser olajat bocsátottak a zsidó atléták rendelkezésére, amellyel bekenjék testüket a bajvívás idejére.

A vallásos hasmoneusok a tornában sokszor tulszárnyalták görög tanítóikat és „Isten nevével ajkukon győzték le a harcban ellenségeiket, kezükben pedig éles kard villogott”.

Az edoni Herodes a vért szerette

Herodes alatt a zsidó sport még tovább fejlődött. A király a római játékok nagy kedvelője lévén, Erec Jiszraelben a cirkusztor-nák kultuszát terjesztette. Ő maga is szép, edzett, igen merész bajvívó és vadász volt. Naponta 40 nagyvadat is elejtett. Kitűnő lovas, bajnoka a diszkoszvetésnek, a gladiátorok mind reszkettek előtte.

Bőkezien osztogatta a pénzt és támogatta minden lehetőséggel a sport fejlesztését. A gladiátorok számára gyakran rendezett sportversenyeket, tornamutatóványokat, löversenyeket, kard- és ökövívást. Egész Róma területén híresek voltak a Cesarei versenyek. magának Julius Cézárnak is annyira tetszettek, hogy ő maga, valamint a császárnő nagy összegekkel szubvencionálták.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej. legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közlünk. Jelíges levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

Angol-francia-román nyelvészakos tanárjelöltő sikeresen készít elő pótvizsgákra, angol, francia, román órák adását vállalja. Megkeresések a kiadóhivatalba „Garantált siker” jelígre küldendők.

Ne pazarolja lejét szótár és leckék utján való nyelvtanulással. Angol és francia nyelvet a legújabb direkt módszerrel tanít külföldön élt nyelvtanár. Helyes kiejtés és biztos siker garantálva. Cim: Josif Ronet, Str. I. G. Duca 1. I. em. 2. ajtó.

Befözni és lekvárnak való prima kajszinbarack naponta kapható. Telefon 18-62.

Aurora az egyedüli szatmári ortodox rabbinátus felügyele mellett gyártott ételolaj, amely szagtalan és iztelen. Kérje minden jobb fűszerüzletben.

Rádiótechnikai kurzus Máramarosszigeten. Érdeklődni Halpert Eziknál, Davila 4.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

A kolozsvári mozgószínházak a nyári hónapokban az előadásokat hétköznapokon 5, 7, 9 órakor, szombaton és vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor kezdik.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Rácsnélküli börtön. Ez a film bebizonyítja, hogy a szeretettel többet lehet elérni, mint bármilyen szigorú büntetéssel. Főszerepekben: Anie Ducaux, Roger Duchesne, Corinne Luchaire. Műsoron kívül a legújabb hangos hiroadó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombaton és vasárnap 3.20.

Fejfájás, migrén, hűlés - eseteiben ANTINEURALGIC

JAWOL

3 TABLETTAT TARTALMAZÓ DOBOZÓ GYOGYSZERTARAKBAN ÉS DROGERIAKBAN

„Avoda-Zara”

A Cesarei anfiteátrumból — hogy a zsidók is végignézhessék a versenyeket — Herodes eltávolította a görög istenek képeit, nehogy a helyet Avoda-Zara-nak (pogány kultusz-nak) tekintsek. Ennek ellenére a zsidóság irtóztott az edomita Herodes cirkuszaitól, mire a király sokszor súlyos büntetésekkel sújtotta a bojkott híveit.

Rabbi Nathan csak két esetben engedélyezte a cirkusz látogatását: 1. „Elmenni, hogy megmentsünk a vadállatok karmaiból, vagy a gladiátorok kardjától egy prédaul odavetett embert”. 2. „Elmenjünk az özvegygel, akinek meg kell győződnie férje elpusztulásáról”.

A vérbe fűrésztött római cirkusok dacára a zsidó ifjak megtalálták a lehetőségét annak, hogy a maguk tornáit és sportjait tovább üzzék és fejlesszék.

Az uszók

A hasmoneusok uszósportjáról Flavius emlékezik meg: „egy egész százada a hasmoneusoknak, megpillantva az ellenséget a tulsó parton, belevette magát a Jordán vízébe, hogy elébe uszók”. Minden szülőnek kötelessége volt megtanítania gyermekét uszni.

A diaszpórában aztán a zsidó sport elszűnt. Alig a legújabb generáció jutott abba a helyzetbe, hogy a népi szempontból igen fontos sportolási kultuszát újjáélessze és azt a zsidó megújodási mozgalom szolgálatába állítsa. (h. e.)

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Az idei szezon két leghatalmasabb slágere: I. Senorita. Minden idők legszebb operettje. II. Oroszország lángokban. (Alexander Newsky). A szovjet filmgyártás remeke. III. Legújabb Fox és Metro híradók. A legkellemebb amerikai hírkészülékkel felszerelt mozihelyiség.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma utoljára: Réztábla a kapu alatt Deanna Durbin dupla műsorban. A szenzációk szenzációja! Egy film, amely mindenkinek élmény! Pénteki kezdettel vetíti Marcel Prevost regényének hasonnevű filmjét: Félzsüzek. Csak felnőtteknek. Főszerepekben: Marie Bell és Abel Jaquin.

RIO MOZGÓ MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor: I. Az arabiai futár. Ragalmas repülő és háborús kémdráma. Fősz.: Pierre Richard Willm és Charlee Vanel. II. Dráma Sanghajban. Kínai műlőjű rémdráma. Fősz.: Louise Jouvet, Inkijinnoff és Kristiane Mardavne. III. Journal. Köv. műsorunk hétfőtől: I. Táncra születtem. II. A terror.

RÁDIÓ-MŰSOR

Csütörtök, julius 20.

Bucuresti, 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.17: Hangverseny. 20.15: Hanglemezek. 21: Román dalok és táncok. 22.15: Tánczene. 23: Román zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 5: Budapesti zenészek hangversenye. 5.30: Héber nyelvoktatás. 8: P. Turbulin előadása. 8.15: Pontos idő, hírek héberül. 8.30: Ernst Toller novellája. 8.50: Olasz zene. 9.30: Pontos idő, időjárás, hírek angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Enekszámok. 13.40: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hírek. 18.10: Előadás. 18.40: Cigányzene. 19.50: Ipari légitálm. 20.15: Hírek. 20.25: Katonzene. 21.10: „A diadalmas ásó”. Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Hanglemezek. 23.40: Hírek. 24: Cigányzene.

Péntek, julius 21.

Bucuresti, 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.17: Angol zene hanglemezek. 20.35: Hanglemezek. 20.55: Bizet: Carmen című operája. A szünetekben: Hírek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 5: Pontos idő, hírek. Angol nyelvoktatás. 8: Tönach-olvasás. 8.10: Hanglemezek. 8.15: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8.30: A londoni filharmónikusok hangversenye.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféra. 17.45: Pontos időjelzés. 19: Jazz-dalok. 19.50: „A kis kadét”. Felolvasás. 20.15: Hírek. 21.25: Sport. 22.10: Orgonaszámok. 22.40: Hírek. 23: Tánclemezek. 23.40: Hírek. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek

Budapest, julius
nyikából hazaérkez
dr. fiatal orvos. El
tróknak, miféle leh
rópai kivándorlóra
gyarmaton.

Elsősorban vadás
zotikus nagy orszá
égette őspusztán, sz
zó napjának gyilkos
rait levegő. A mes
cosok, vén eukalipt
zserdők szinesednek
lan, vékony nyakát
a kameleon melábu
éneke hallatszik. Ze
sziben s a furcsa h
ragadozó hörgése és

Mészáros Kálmán
iakban és más ter
marithetetlenül gaz
— Ha a vándor sz
szelató távcsövet, a
zabrak tizezret lát
amerre csak néz.

A kifogyhatatlan,
bői kiválik egy-egy
dicsómi békességben
tizezres állatsordák
közeli a békés cso
lak nyugodtan bevá
kel megbámulják s
dörrejére sem futna
gyó társukat pedig

Az európai vándor
látja, hogy a békés
tűk között ott somp
rosszán vagy foltos
szaggató ordítás ro
amire a legelésző cso
mek: oroszánok hörg
rika végnélküli titko

— Csodálatosan sz
puszta! A kietlen gö
bédrusokhoz hasonló
mavirágok sárga, fe
nyalatokban díszleg
dalakon pedig a tűz
ritanak lángoló pom
akácerdők rejtett
lopakodó vadász me
pompásabb királyi
gyázatosabb és legf
magyukdot, minden
mát. Kéjesen henter
hegyes szarvaival a
kódva dobálja mag
nyén. Ha pillanatok
szer apró fekete po
az apró, mérges cs
erőszakos hadai.

— Tanganyika a
sabb afrikai hegyö
beje 1200—1400 m
felföld, amelyen a s
folyton váltakoznak
ny, ismeretlen és re
aja gránit, gnájsz é
nyanka-tó körül s f
falmas homokkő- és
Nagy folyó a száraz
nak. Csak a Kagera
forrásfolyójának ta

— Csodálatosan sz
puszta! A kietlen gö
bédrusokhoz hasonló
mavirágok sárga, fe
nyalatokban díszleg
dalakon pedig a tűz
ritanak lángoló pom
akácerdők rejtett
lopakodó vadász me
pompásabb királyi
gyázatosabb és legf
magyukdot, minden
mát. Kéjesen henter
hegyes szarvaival a
kódva dobálja mag
nyén. Ha pillanatok
szer apró fekete po
az apró, mérges cs
erőszakos hadai.

— Tanganyika a
sabb afrikai hegyö
beje 1200—1400 m
felföld, amelyen a s
folyton váltakoznak
ny, ismeretlen és re
aja gránit, gnájsz é
nyanka-tó körül s f
falmas homokkő- és
Nagy folyó a száraz
nak. Csak a Kagera
forrásfolyójának ta

— Csodálatosan sz
puszta! A kietlen gö
bédrusokhoz hasonló
mavirágok sárga, fe
nyalatokban díszleg
dalakon pedig a tűz
ritanak lángoló pom
akácerdők rejtett
lopakodó vadász me
pompásabb királyi
gyázatosabb és legf
magyukdot, minden
mát. Kéjesen henter
hegyes szarvaival a
kódva dobálja mag
nyén. Ha pillanatok
szer apró fekete po
az apró, mérges cs
erőszakos hadai.

— Tanganyika a
sabb afrikai hegyö
beje 1200—1400 m
felföld, amelyen a s
folyton váltakoznak
ny, ismeretlen és re
aja gránit, gnájsz é
nyanka-tó körül s f
falmas homokkő- és
Nagy folyó a száraz
nak. Csak a Kagera
forrásfolyójának ta

— Csodálatosan sz
puszta! A kietlen gö
bédrusokhoz hasonló
mavirágok sárga, fe
nyalatokban díszleg
dalakon pedig a tűz
ritanak lángoló pom
akácerdők rejtett
lopakodó vadász me
pompásabb királyi
gyázatosabb és legf
magyukdot, minden
mát. Kéjesen henter
hegyes szarvaival a
kódva dobálja mag
nyén. Ha pillanatok
szer apró fekete po
az apró, mérges cs
erőszakos hadai.

— Tanganyika a
sabb afrikai hegyö
beje 1200—1400 m
felföld, amelyen a s
folyton váltakoznak
ny, ismeretlen és re
aja gránit, gnájsz é
nyanka-tó körül s f
falmas homokkő- és
Nagy folyó a száraz
nak. Csak a Kagera
forrásfolyójának ta

— Csodálatosan sz
puszta! A kietlen gö
bédrusokhoz hasonló
mavirágok sárga, fe
nyalatokban díszleg
dalakon pedig a tűz
ritanak lángoló pom
akácerdők rejtett
lopakodó vadász me
pompásabb királyi
gyázatosabb és legf
magyukdot, minden
mát. Kéjesen henter
hegyes szarvaival a
kódva dobálja mag
nyén. Ha pillanatok
szer apró fekete po
az apró, mérges cs
erőszakos hadai.

— Tanganyika a
sabb afrikai hegyö
beje 1200—1400 m
felföld, amelyen a s
folyton váltakoznak
ny, ismeretlen és re
aja gránit, gnájsz é
nyanka-tó körül s f
falmas homokkő- és
Nagy folyó a száraz
nak. Csak a Kagera
forrásfolyójának ta

— Csodálatosan sz
puszta! A kietlen gö
bédrusokhoz hasonló
mavirágok sárga, fe
nyalatokban díszleg
dalakon pedig a tűz
ritanak lángoló pom
akácerdők rejtett
lopakodó vadász me
pompásabb királyi
gyázatosabb és legf
magyukdot, minden
mát. Kéjesen henter
hegyes szarvaival a
kódva dobálja mag
nyén. Ha pillanatok
szer apró fekete po
az apró, mérges cs
erőszakos hadai.

Egy budapesti zsidó orvos érdekes tapasztalatai Tanganyikában

Kereskedők paradicsoma az egzotikus gyarmaton

Budapest, július 19. A minap Tanganyikából hazaérkezett Mészáros Kálmán dr. fiatal orvos. Elmondta a pesti újságíróknak, miféle lehetőségek várnak az európai kivándorlóira ezen a termékeny angol gyarmaton.

Elsősorban vadászparadicsom ez az egzotikus nagy ország. A mérhetetlen, napégette őspuszta, szinte rezeg a trópusi napjának gyilkos hősege által felforralt levegő. A messihi távolban gyér akácok, vén eukaliptuszok és ritkán mimózaerdők színesednek. Zsiráf nyújtja ormótlan, vékony nyakát a magasba. A fákról a kaméleon mélabúsan nyújtott, bánatos éneke hallatszik. Zebrák ugatnak a meszáziban s a furcsa hangok közé elvegyül a ragadozó hörgése és ordítása.

Mészáros Kálmán dr. így írja le a vadakban és más természeti kincsekben kimeríthetetlenül gazdag Tanganyika tájait: — Ha a vándor szeméhez illeszti a meszeselátó távcsövet, a gazellák, antilopok és zebrák tizezreit látja minden irányban, amerre csak néz.

A kifogyhatatlan, gomolygó állattömegből kiválik egy-egy zsiráfazella. A paradicsomi békességben lustán legelésznek a tízezres állatsordák és ha a vadász megközelíti a békés csoportokat, a jámbor vadak nyugodtan bevárják, kíváncsi szemekkel megbámulják s a Mauser felcsattanó dörrejeire sem futnak el, véreben összerogyó társukat pedig érdeklődve bámulják. Az európai vándor nagy csodálkozással látja, hogy a békésen legelésző állatsordák között ott sompolyog egy-egy sörényes oroszlan vagy foltos leopárd s néha fület-szaggató ordítás robban az idilli csendbe, amire a legelésző csoportok kissé felfigyelnek: oroszlanok hörgik bele éhségüket Afrika végnélküli titkokkal telített vadonjába.

— Csodálatosan szép a tanganyikai őspuszta! A kietlen görgetegtalajon törpe bédrusokhoz hasonló cserjék között a szalmavirágok sárga, fehér és rózsaszín árnyalatokban díszelnek, az árnyasabb oldalakon pedig a tűzpiros gladioluszok virítanak lángoló pompájukban. A ritkás akácerdők rejtett zugaiban az óvatosan lopakodó vadász megleszheti Afrika legpompásabb királyi antilopját, a legelővígyázatosabb és legfirgőbb nemesvadat, a magyokudut, minden trópusi vadászok álmát. Kéjesen hentereg a hátán, kardszerű, hegyes szarvaival a füvet tépázza és kacérkodva dobálja magát rejtet menedékhelyén. Ha pillanatokra megpihen, ezer és ezer apró fekete pont lepi el finom bőrét: az apró, mérges csipésű afrikai legyek erőszakos hadai.

— Tanganyika a legszebb és legmagasabb afrikai hegyóriások birodalma. Beléje 1200—1400 méter magas gyönyörű félföld, amelyen a szepteppek és mocsarak folyton váltakoznak a káprázatos pompájú, ismeretlen és rejtelmes őserdőkkel. Talaja gránit, gnájsz és kristálypala. A Tanganyika-tó körül s Karagvéban vannak hatalmas homokkő- és agyagpalarétegek is. Nagy folyói a száraz évszakban kiapadnak. Csak a Kagera nem, amelyet a Nilus társfolyójának tartanak.

Egyszerűen trópusi, de az európai ember számára majdnem mindenütt egészséges, elbírható.

A földet magas fű takarja és sok helyen művelhető, de sok helyen mocsaras és egészen köves. A termőterület aránylag csekélyebb. De ahol megművelhető, minden trópusi növény bőségesen megterem és két háromszori aratást ad. Kókuszpálma, narancs, dinnye, mangó, banán, manioka, szeszám, földi mogyoró, rizs, cukornád, pamut s dohány bőségesen teremnek humuszában.

Sok helyütt még ősi állapotban, ősi viszonyok között élnek a bensülöttek. Ezek főnyire kisebb törzsek, láncolatlan szövettségben tömörülnek, de egy-két kisebb törzesség, sőt szultánság is akad még a tengerparttól távoleső vidékeken, ahová nem

igen jut el fehér ember. Ezek között még erősen divik a tetoválás és az arckó rítkó színekre — leginkább mézfőhőre és skarlátpirosra — való befestése, főképpen akkor, ha harcra készülnek vagy valami nagy ünnepre öltöznek ki. A lárvaszerű, halotti arckó háborzongatóan félelmetesek.

Elmondotta még a magyar orvos, aki tizenöt évet töltött ezek között az emberek és asszonyok között, hoy az európai kivándorlók számára lehetőségek főleg a kereskedelem terén kínálkoznak.

Kereskedőre minden afrikai vidéken szükség van, mert a nyersterményeket össze kell gyűjteni a bensülöttektől, akik ilyesmireh egyáltalában nem értenek és cserébe árut kell nekik adni, hogy élet-szükségeiket kielégíthessék.

Erre pedig a kereskedelem hivatott. Ma még sok helyen divik a cserekereskedelem, amit a bensülöttek igen kedvelnek, mert a készpénzzel sok vidéken nem lehet mit kezdeni. A közvetítőkereskedelemnek Tanganyikában és Kenyában tehát még nagy jövője van és ebben az az előnyös, hogy aránylag nem nagy kezdőtőke kell ahhoz, hogy valaki a félig civilizált vadonak egy részében — ahol a házépítés jóformán csak filérrekbe kerül — üzletet nyisson, melyet aztán rohamosan kifejlesztethet a forgalomnak megfelelő méretekre.

Természetesen nehéz kérdés a kiutazás ügye, nem a beutazási engedély miatt, mert azt barátságos alapon, humanusan kezelik az angol gyarmati hatóságok, hanem a költséges hajóutazás és a bevándorlási illeték, illetőleg a partraszállási biztosíték magas összege miatt.

Tudvalevő ugyanis, hogy minden nem angol állampolgár európai bevándorló a partraszállásakor köteles 100 angol font biztosítékot letenni a bevándorlási hatóság kezébe, abból a célból, hogy ha nem tudna elhelyezkedni, ne legyen az állam terhére és legyen költség a visszautazására. Ezt az eléggé magas összeget egy év eltelté után, ha a bevándorló elhelyezkedett vagy az eltartásról önmaga gondoskodik, visszaadják a hatóságok.

Van még egy nagy lehetőség is Tanganyikában és Kenyában — fejezte be ismeretét a fiatal afrikai magyar orvos — és ez a tanganyikai őserdők hasznofáinak értékesítése.

Ezekben a gyarmatokban ugyanis millió és millió hektár érintetlen őserdő terül el és ezekben a legkitünőbb butor- és iparfák millió és millió tonnája várja a kitermelést. Mivel Afrikában tűzifára csak elenyésző mennyiségben jöhet számításba, a nagytéki faanyagot más módon kell hasznosítani és erre legalkalmasabbnak látszik a butorszakma, amelynek számára korlátlan lehetőségek nyílnak az afrikai őserdők felhasználása terén.

Persze ezt a rengeteg fát el is kell szállítani oda, ahol megfelelő értéke van — és éppen erre való a kereskedelem, amely ezt a nehéz problémát megoldja. Kellő tőkével és vállalkozási kedvvel bíró bevándorlók számára a tanganyikai és kenyai őserdők aránybányát jelentenek.

KÖZGAZDASÁG

Románia angol kölcsönére vonatkozó egyezményt aláírták

5.612.300 font a kölcsön végösszege

Bucuresti, július 19. D. D. Iordan pénzügyi államtitkár visszaérkezett Londonból, ahol Románia új kölcsönszerződését írta alá. A kölcsönt az angol kincstár garantálja. A kölcsönösszeg 5.612.300 font, a kibocsátási árfolyam valószínűleg 98% lesz, vagyis a román államkincstár netto 5.5 millió fontot kap. A törlesztés husz év alatt történik, a kamat valószínűleg 3% lesz. A kibocsátás augusztus hónap folyamán történik, azonban

a kölcsöntnyújtó-csoport addig is finanszírozza Románia ezzel kapcsolatos angol nyersanyag-vásárlásait.

A tárgyalások befejezésével egyidejűleg az angol kincstár hivatal hírdetményt tett közbe, amely szerint a román-angol kereskedelmi és fizetési egyezmény, — amelynek alapján a fenti kölcsön folyósítása is történik, — július 12-én életbelépett.

A pénzügyminiszter újabb magyarító rendelkezései a proformaszámlák kiállításával kapcsolatban

Bucuresti, július 19. A bélyegtörvény 13-ik fejeztének 14-ik szakasza április elsejétől az ugynevezett proform-számlák kötelező kiadását írta elő az ipari termelők nagyban lerakatainál. Ezeket a számlákat naponta kell kiállítani és felbélyegezni azokról az ármenyiségekről, amelyeket a nagyban lerakatai a kiskereskedőknek és magánfelelteknek elad. Ezt a rendelkezést egyes pénzügyi közegek félremagyarázzák és proform-számlákat követelnek minden árueladási lételnél, amelyet a termelői angró-lerakatai a kiskereskedőknek kiszolgált, holott az ilyen eladá-

soknál a lerakatai rendes számlát állít ki. A pénzügyminisztériumtól szerzett értesüléseire való hivatkozással az „Argus” azt írja, hogy nem kell proform-számlát kiállítani akkor sem, amikor valamely termelőnek a nagyban lerakatai más cégektől vásárolt árut küld a saját kiskereskedelmi üzletébe. Ha ugyanaz az áru egy és ugyanannak a termelőnek több lerakatait és fiókját járja végig, akkor sem kell proform-számlát kiállítani, hanem csak az első lerakathól történő kiállítások. Ezzel szemben 4 ezrelék okmány- és 4 ezrelék repülőbéllyeggel ellátott

NYARALJON

CARMEN SYLVAN

VILA PARCULUI-BAN

Központi fekvés, 100 méterre a gyógytől és 250 méterre a tengerrel.

Elegáns uri szobák vízvezetékekkel, terrasszal.

Erdélyi konyha. Elsőrendű ellátás. Olcsó pensio árak.

Napi teljes pensio június hónapban 200 lej, szeptemberben 180 lej, július és augusztus hónapokban az Uj Kelet szelvényével jelentkezőknek 280 lej, szelvény nélkül 300 lej.

Az Uj Kelet szelvényével jelentkezők a melegfürdőnél és orvosnál is kedvezményben részesülnek. — Allandó szórakozás, sétahajózáások, kirándulások Mamaiára, Balceiba, Mangaliára, Constantára, esetleg Istanbulba, vagy Várnára.

proform-számlát kell kiállítani mindannyiszor, amikor a termelő közvetlenül a saját fiókjainak, vagy üzleteinek küldi az árut és nemcsak a nagyban lerakatai útján. Ha a termelő magánzemelőknek is elad, a napi ilyen eladások összességéről proform-számlát kell kiállítani.

Július 27-én kezdődnek meg a román-magyar külkereskedelmi tárgyalások. A román és magyar kormány megegyezett, hogy a román-magyar külkereskedelmi egyezmény megújítására irányuló tárgyalások július 27-én kezdődnek meg, Sinaiban.

Elkészült az új erdőtervény. A földművelésügyi minisztériumban elkészült az új erdőtervény-javaslat, amely gyökeresen megváltoztatja a jelenlegi erdőtermelési rendszert. A törvényjavaslatot a legközelebbi minisztertanácsban tárgyalják le.

A Malaxa-Művek 4500 tonna nyersacélt hoztak be az Egyesült Államokból. Ezt a tévolyi importot nemcsak az Amerikával megélénkítő román gazdasági kapcsolatok tették lehetővé, hanem elsősorban az, hogy a nyugateurópai vas- és acélművek képtelenek minden megrendelésüket leszállítani.

Kisiparos nem nyíthat fiókmuhelyt. A munkaügyi miniszter 18.547—1939. szám alatt rendeletet küldött a munkakamarához, amelyben több intézkedést közöl a módosított ipartörvény végrehajtásával kapcsolatban. A rendelet szerint a társaságok számára csak egy közös iparendelő adható ki, de minden kisiparos társtulajdonos külön-külön köteles a mesterkönyvet kiváltani. A rendelet szerint kisiparos cégeknek nem lehetnek fiókmuhelyei, csak egyetlenegy főmuhelye, amelyet a kisiparos (vagy kisiparosok) személyesen kötelesek vezetni. A rendelet utasítja a munkakamarákat, hogy az iparendelő kiadása alkalmával a mesterkönyvet ne tartsák vissza, illetőleg a tulajdonosnak szolgáltatassák ki.

A földművelésügyi miniszter gabonarakatárakat állított fel a nagyobb falvakban. A gabonaértékesítési akcióval kapcsolatban úgy a kikötőkben, mint a nagyobb mezőgazdasági központokban ismét felhangzanak a régi panaszok, hogy nincs elég raktárpépület a gabona tárolására, ami az értékesítést nagyon nehezíti. Ezen a hiányon igyekszik segíteni a kormány, sőt ez év elején külön törvényt is készült egy nagyszabású gabonarakatár-építési akcióról, de ennek a nagyszabású tervnek a megvalósítása, bár megkezdődött, az ideiglenes értékesítési kampány szempontjából mindenképpen elkeszt. A beraktározási lehetőségek hiánya miatt a gazdák kénytelenek termeléseiket minél hamarabb eladni és így nem érhetik el későbbre várható magasabb árakat a termékeikért. A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági igazgatósága most érdekes tervet dolgozott ki arról, hogy mindezt fontosabb gabonatermő községekben építsenek gabonarakatárt a constantamegyei Ferdinand községben épített tároló mintájára.

Zürichi árfolyamok (július 19.): Márka 177.80, holland forint 237.37, dollár 443.12, font 20.755, francia frank 11.745, olasz lira 23.31, szlovákkorona 15.125, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.50, belgas 75.325.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.38—143.45
font	662.40—672.73
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.70—76.87
svájci frank	31.38—32.36
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
cshekkorona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77
Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak.	
Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:	
angol font, 30%-os szabadkvóta	1455—1475
angol font, 20%-os kvóta	1450—1455
angol font, 40%-os kvóta	968—970
dollár, 30%-os szabadkvóta	320
svájci frank, 20%-os kvóta	73—73.50
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	8.30
francia frank, 30%-os kvóta	8.50
holland forint, 30%-os kvóta	164
belgas, 30%-os	53
svédkorona, 30%-os kvóta	78

A B) lista kompenzációs árfolyamai:
font angol árukra — 1500 lej
font más államok áruira — 1215 „
font angol gyarmatok áruira — 1210 „

— Fordítások bármely nyelven, másolás, dr. Mandel Fordító Iroda, Memorandum! 24. Telefon: 16-37.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN!

1939. JULIUS 20.

teiben
LGIC

DOBOZO
RIAKBAN

DZGÓ MUSORA:

ghatalmasabb slágere:
ien idők legszebb ope-
rszág lángokban. (Ale-
A szovjet filmgyártás
jobb Fox és Metro hír-
emesebb amerikai hűtö-
erelt mozhelyiség.

DZGÓ MUSORA:

ábla a kapu alatt
Dpla műsorban.
ője! Egy film, amely
ay! Pénteki kezdettel
vost regényének hason-
szűkek. Csak felnőtték-
en: Marie Bell és Abel

O MUSORA:

Az arabiai futár. Iz-
és háborús kémdráma.
hard Willm és Charles
Sanghajban. Kínai m-
Fősz.: Louise Jouvet,
Christiane Mardavne. III.

I. Tánca születtem.

MŰSOR

július 20.

mikus torna, rádióhír-
ny, háztartási, orvos-
és, időjárás, kulturális
jelentés. 13.10: Déli
Sporthirek. 13.40:
Hírek, időjárásjelentés,
nglemezek. 15: Hírek.
Hangverseny. 20.15:
omán dalok és táncok.
Román zene. Majd: Hi-
és francia nyelven.

1.30: Pontos idő, Bi-
ti zenészek hangverse-
voktatás. 8: P. Turbu-
atos idő, hírek héberül.
ellája. 8.50: Olasz zene.
rás, hírek angolul.

erna, hírek, hangleme-
Enekszámok. 13.40:
ne. 15.30: Hírek 18.10:
zene. 19.50: Ipari légi-
R. 20.25: Katonzene.
6". Hangjáték. 22.40:
ek. 23.40: Hírek. 24:

július 21.

mikus torna, rádióhír-
ny, háztartási, orvos-
és, időjárás, kulturális
jelentés. 13.10: Déli
Sporthirek. 13.40:
Hírek, időjárásjelentés,
nglemezek. 15: Hírek.
Angol zene hangleme-
zek. 20.55: Bizet: Car-
A színetekben: Hírek.
német és francia nyel-
ek.

1.30: Pontos idő, hí-
ő, hírek. Angol nyelv-
asás. 8.10: Hangleme-
időjárás, hírek héberül.
mónikusok hangverse-

orna, hírek, hangleme-
Szalonzene. 13.40: Hi-
e. 15.30: Hírek. 17.15:
os időjelzés. 19: Jazz-
os kadét". Felolvasás.
ort. 22.10: Orgonaszá-
Távclemezek. 23.40:
1.05: Hírek

UJ KELET *Legújabb hírek*

CSÜTÖRTÖK, 1939. JULIUS 26.

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

szemletra indult, hogy ellenőrizze az ország különböző pontjain működő motoros hadigépekkel történő gyakorlatokat.

Több angol katonai repülő ma délelőtt bombavető gépeken megjelent Párizs fölött, ahol gyakorlatokat végeztek.

Minisztertanács Londonban

London, július 19. Szerda délelőtt Chamberlain miniszterelnök elnökletével minisztertanács volt, amelyen meg tárgyalták az angol rendőrség hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot. A törvényt rövidesen be fogják nyújtani, főleg az ir zavargások elfojtása érdekében. A minisztertanácsban Halifax külügyminiszter beszámolt az angol-japán tárgyalásokról.

Újra előtérben „Nagy-Ukrajna“?

Prága, július 19. (Rador). A Havas jelenté: Prágában az a benyomás uralkodik, hogy Ukrajna kérdése ismét a német propaganda előterébe nyomul. Számos jel arra mutat, hogy Szlovákia lesz kiindulópontja a „Nagy-Ukrajna“-nak, amit Németország dhajt. A szlovák sajtóiroda több ízben hozza szóba ezt a problémát. Nemrégiben azt a hírt terjesztette, hogy 55.000 ukrán parasztot tartóztattak le és küldtek koncentrációs táborba a lengyel hatóságok. A szlovák sajtóiroda közölte azt is, hogy Kárpátaljánban gyakran vannak összeütközések ukrán zendülők és a magyar csapatok között. Ezeket a híreket ismertetik a cseh- és morvaországi cseh és német lapok is.

Ma hivatalos munkaszünet

BUCURESTI, július 19. Ma hivatalos munkaszünet. A közhivatalok, a tőzsde, a Nemzeti Bank zárva tartanak. A minisztériumokban pénteken délután, a tőzsdén és a Nemzeti Banknál pénteken reggel veszik fel a munkát. Az üzletek nyitva tartanak.

Emigráns otthont létesítettek Carmen Sylván

CONSTANTA, július 19. A bukaresti központi menekültsegélyező központi bizottság a kormány engedélyével a zsidó menekültek számára otthont nyitott Carmen Sylván. Ebben az otthonba csak az országban tartózkodó menekülteket veszik fel, akik mindaddig elhelyezést kapnak ott, amíg módjuk lesz tovább utazni. Az otthon három villa helyiségeit foglalja el, amelyek közül egyik a Regina Mária nővérek intézetének, a másik egy Colín nevezetű személy tulajdona. A harmadik kisebb villa helyiségeiben hálószobákat rendeztek be. Ezekben az otthonokban az emigránsok emberi módon élhetnek. Jelenleg körülbelül 100 emigráns nyert elhelyezést. A szabályzat értelmében csak olyan emigránsokat vesznek fel, akik kénytelenek voltak hazájukat elhagyni és átutazóban vannak Romániában. Azokat az emigránsokat, akik nem kényyszerültek származási országuk elhagyására, visszaküldik azokra a helyekre, ahonnan elindultak.

Békülékeny mederbe terelődtek a japán-angol tárgyalások

Tokió, július 19. (Rador). A japán sajtóiroda közleménye szerint Arita külügyminiszternek Sir Craigie-val folytatott eszmecsereje alatt, az angol nagykövet a japánok részéről megnyilvánult készséges magatartásra való tekintettel békülékeny álláspontba helyezkedett. Ezek után — jelenti a Domej — semmi ok nincs arra, hogy a további tárgyalások kilátásait borulással ítéljék meg.

— A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenc József“ keszürvvel — reggel éhgyomorral egy pohárral — alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát.

Méltóságteljes rendben zajlott le a zsidó tiltakozó sztrájkja

JERUZSALEM, július 19. A zsidók tegnapi általános sztrájkja a legtökéletesebb rendben zajlott le. A zsidó szervezetek több tiltakozó határozatot juttattak el az angol hatóságokhoz.

HAIFA, július 19. A hampshirei ezred első százada szerdán elhagyta Haifát és visszatért egyiptomi állomáshelyére. Ez a század két hónapig tartózkodott Palesztinában.

Az összes frontokon ellentámadásba mentek át a kínaiak

Több várost foglaltak vissza a kínai csapatok

London, július 19. A Central News távirati iroda jelentése szerint a kínai csapatok visszafoglalták Csau-Csu városát, amely Szu-A-Tu kikötőjével vasutalval van összekötve. A kínai csapatok elfoglalták Csangkiang városát is, amely 38 kilométernyire van a yioi vasúti vonalról.

Mint a Reuter távirati ügynökség jelenti Sanghajból, 100 ezer kínai katona kelt át a Sárga-folyón Sanszi-tartomány délkeleti részén, hogy segítségére siessen a shtungli kínai haderőnek, amelyet támadó gyűri közé szorított három japán hadosztály. Kínai jelentések szerint az elmúlt hét folyamán a Shantungot védő kínai csapatok erős ellentámadásba mentek át és ennek következtében 3000 katonát holttestének hátrahagyásával a japánok kényszerítve voltak a visszavonulásra. A japánok egyébként július hó végére készítették elő a középkelet nagy offenzívát, amelyen 400 ezer emberrel vesznek részt. Más jelentések szerint a japán hadvezetőség

megerősítést küldött Észak-Kínába, Mandzsukó felé. Egy Honkongból érkező távirat szerint a kínai csapatok Hopei tartományban, a Han folyó mentén is erős támadásba kezdtek és elfoglalták Singu-Jang városát.

Peking, július 19. (Rador). A pekingi hatóságok szóvivője cáfolja azt a tokiói hírt, hogy Speer angol ezredes perében a tárgyalás megkezdődött. Elismerte a pekingi kormány képviselője, hogy az angol katonai attasé bizonyos diplomáciai előjogok illetik meg, de a per éppen azt lesz hivatva megállapítani, hogy Speer ezredes nem lépte-e túl hatáskörét. Speer ezredes majdnem két hónap óta tartják fogságban.

London, július 19. A japán kormány elrendelte, hogy Honan fővárosból, Kajfungból távolítsák el az angolokat. Ezt a rendelkezést hadászati szempontok indokolják.

URÁNIA Mozgó

Ma új műsor!

URÁNIA Mozgó

Ma új műsor!

Visszaszerzett boldogság

Hatalmas társadalmi történet, izgalmas kalandokkal és látványos kiállításal. Elragadó mese, ültető cselekmény, pazar felvételek. Főszerepekben:

Henry Fonda, Joan Bennett, Louise Platt

MŰSORON KIVÜL A LEGÚJABB HANGOS HIRADÓ!

Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

Strang moszkvai jelentését tanulmányozzák Londonban

Molotov három pontból álló kikötése

Moszkva, július 19. A Reuter iroda jelentése szerint a legutóbbi angol-francia-orosz találkozáson a tárgyaló felek meghallgatták egymás véleményét abból a célból, hogy azt közöljék kormányaikkal.

Az olasz lapok úgy vélik, hogy az újabb nehézségeket az okozza, hogy Molotov a meg egyezés előfeltételként három követeléssel állt elő és pedig: 1. Segítsen elő Anglia egy lengyel-orosz kétoldali egyezményt, 2. és egy orosz-török kétoldali egyezmény megkötését, végül 3. előzze meg a politikai egyezményt egy védőjellegű angol-francia-orosz katonai

szereződés.

Ez utóbbiba azonban London nem egyeztetik bele. A nemzetközi sajtó másképpen nagyon óvatos a helyzet megítélésben.

Londonból közlik, hogy William Strang értesítése tegnap este érkezett meg Londonba, ahol azonnal gondos tanulmányozás alá vették és jelentést tettek róla Chamberlain miniszterelnöknek is, aki utasítást adott a válaszlás megszövegezésére. Ez azonban ma éjjelnél hamarabb nem indulhat utnak, mert megelőzőleg a heti brit minisztertanács is foglalkozni fog vele.

Az olasz diplomáciai félhivatalos Ciano spanyolországi utjáról

Spanyolország a tengely mellett áll — írja az Informazione Diplomatica

Róma, július 19. Az „Informazione Diplomatica“ a következőket írja Ciano spanyolországi utjáról:

„Az a rendkívül barátságos fogadtatás, amiben az újjászületett Spanyolország polgári, katonai és vallási vezetői részesítették Ciano gróf külügyminisztert, mély visszhangot keltett a római felelős tényezők körében és az olasz nép lelkiületében. Ciano gróf látogatása újabb bizonyítéka volt annak a mély barátságának, amely Olaszországot Spanyolországgal összeköti és amely barátság még sokszor meg fog

nyilatkozni a közeljövőben. A lap kiemeli, hogy a nagy demokráciák magatartása úgy mint mindig, ezalkalommal is hisztérikus és ellentmondó volt. Kezdetben csökkeneni igyekeztek a látogatás jelentőségét, majd kijelentették, hogy legfeljebb érzelmi megnyilatkozásról van szó, amelynek nincs semmilyen politikai jelentősége. A látogatás eredményeiről kiadott közlemény után elismerték bizonyos politikai jelentőséget is, de megnyugtatóni igyekeztek magukat azzal, hogy a politikai jegyzőkönyvek aláírása elmarad. Ezzel szemben a római il-

Más mint a többi!

A SULFAMYL-puder és krém hosszú tudományos kísérletek eredménye. Összetétele biztosítja az arcvédő és fiataloságát. Különösen zsíros arcbőrmeji kitűnő szolgálatot tesz.

letékes tényezők véleménye szerint az, am

Spanyolországban e látogatás alkalmán történt, újabb bizonyosságnak a helynek, amelyet Spanyolország Európa életemben elfoglal. Egyesek igyekeztek úgy tenni, mintha elfelejtették volna, hogy Spanyolország már választott. Csatlakozott a kommunistaellenes paktumhoz és elhagyta a Népszövetséget. Ez a két politikai lépés Spanyolországot a nagy demokráciákkal szemben álló táborba hozta és hiátalvaló az, hogy az egyik ilyen demokrácia amellyel közös határai vannak, tovább folytatja a maga képmutató politikáját és veszélyeztetni akarja az új Spanyolország létét. Franco tábornok Spanyolországot tudja, hogy ma épügy, mint holnap megbízhat a fasizta Olaszország azonnali feltétlen szolidaritásában. Franco tábornok személyesen is meggyőződhet majd Olaszország népének érzelmeiről az új Spanyolország iránt, ahol a győzőnek járó tiszteletben fogják részesíteni.“

Chamberlain nyilatkozata

London, július 19. Chamberlain miniszterelnök több kérdésre válaszolva, többek között kijelentette, hogy az angol és francia kormány most tanulmányozza a moszkvai tárgyalásokról érkezett jelentést. Bizonyos — mondotta a miniszterelnök —, hogy még nem jutottunk el a meg egyezéshez. Nincs értesítésünk azokról az állítólagos javaslatokról sem, amelyek szerint a német kormány 10 millió fontos kölcsönt ajánlott volna fel szovjetnek. A miniszterelnök azon reménynek adott kifejezést, hogy a tárgyalások meg a parlamenti szünet előtt befejezést fognak nyerni.

Berlin, július 19. Német hivatalos közlöny cífolja azt a hírt, mely szerint német repülősztek indultak volna Moszkvába és az is, hogy gazdasági küldöttség tartózkodna az orosz fővárosban.

„Bulgária semleges marad“ —

jelentette ki Londonban a bolgár kamara elnöke

Belgrád, július 19. A Politika című lap szófiai tudósítá salapján közli azon értesülést, hogy Kiossevanoff bolgár miniszterelnök rövidesen Párizsba és Londonba utazik.

Egyidejű londoni jelentés szerint Mussenoff, a bolgár kamara elnöke, aki jelenleg Londonban tartózkodik, szerdán Buttle angol külügyi államtitkárrel tanácskozott és péntekig meghosszabbította londoni tartózkodását. Több angol vezető személyiséggel találkozott, így Eden volt külügyminiszterrel is. Muszanoff többek között kijelentette, hogy látogatása tájékoztató jellegű és kifejtette, hogy háborus konfliktus esetén Bulgáriának semlegesnek kell maradnia. Egyébként derűlátóan ítéli meg a nemzetközi helyzetet és bízik a békés kibontakozásban. Valószínű, hogy Londonból Párizsba utazik, majd Lyonba megy, ahol Herriot vendége lesz.

BUN DE IMPRIMAT

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

Taxa postală
plătita în num.
No. 30523/1934
10. Telefon: 18-60
Havonta 110, ne
évre 600, egészé
földre: Havonta
félre 12, egész
Hirdetések díjsza
„UJ KELET“
banat zsidóság
ja. Cikkünk utá
forrás megjelése

Re
in

Mi tört

Washington, j
velt miután nem
ségi törvény mó
legi ülészakában
hogy az amerikai
sorozatos beszéd
a kérdésre. Roo
Egyesült Állam
szünete alatt, a
mulva következ
akarja tartani e

He

A Havas jele
selőház folyosó
Féher Házban v
igen viharos vol
Hull, másrészt
zött folyt le he
elnök és a külüg
európai helyzete
állításban vázol
republikánus ve
hogy nem kérhe
rozásának meg
azon óhaját fej
nator, demokrat
latkozatot a sze
hogy a szenátus
get a semleges
takozott ez elle
nátus felelős, m
nünk!“

Roosevelt err
ság elé hozza a
jelentette, hogy

Ezt követőleg
éles vita. A k
hogy Borah biz
kintilyét érinti

A Newyork
velt és Hull ér
tak az ország
arra, hogy az
lehetetlen elsz

Amerika nem
olyan felfordul
mindazokat az
amerikai társa

A Newyork
Roosevelt állás

Ennek ellen
hogy minden
status quo er
irányulna elke
ná az amerika

sát, aminek n
mány által ki
tala volna.

A Newyork
amely ellenzék
vetkezőket írj
tana ki Hitler
elhinné, hogy
alatt függeszt
lalmat, mint
kimondására

A fr
shing

Párizs, juli
francia lapok
ségi törvény
l'Époque rá
elnök előadás

